

Kako znam da postupam ispravno? Osmijeh mog djeteta mi je mjerilo.

Od vrtića do fakulteta pripremaju nas za budućnost, a u obilju svih tih korisnih i manje korisnih informacija koje dobivamo formalnim obrazovanjem, uglavnom nedostaje *predmeta* i *kolegija* o roditeljstvu. Za ulogu i zanimanje – *roditelj* ne dobivamo ni pismeno priznanje niti diplomu. Ne postoji škola ni fakultet koji će nas osposobiti za jedno od najodgovornijih, najljepših, a ujedno i najtežih ‘zanimanja’ – roditeljstvo. Nekako se podrazumijeva da se za takvo što trebamo sami ‘educirati’, pa me i ne čudi što sam nedavno u jednoj knjizi naišla na rečenicu da je danas samo još roditeljstvo preživjelo u rukama amatera. Ne bih tražila dodatna objašnjenja zašto je to tako i je li uopće, jer u području roditeljstva ionako ne postoji titula ‘profesionalca’. Suvremeni ritam života i funkcioniranja danas je roditeljima često izlika za nedovoljnu posvećenost odgoju vlastite djece, a trebalo bi težiti upravo suprotnom, te stalna napredovanja i postignuća primijeniti na sferu roditeljstva umjesto na posao. Idealan roditelj, ni otac ni majka, kao ni idealno dijete – ne postoji, što ne znači da idealu ne treba stalno težiti te koristiti svaki trenutak i podatak za usavršavanje vlastitog roditeljstva.

Pravi izbor

Jednom prilikom u dječjem parkiću, u kojem je bilo još nekoliko majki s djecom, moj sin i ja igrali smo se ‘Otkvačivanja’. To je igra koja ustvari nema pravila, a zahtijeva dosta kondicije, ‘vokalnih’ mogućnosti i puno, puno smijeha od svih igrača. U jednom trenu našla sam se višeći naglavačke, držeći se za ruče, dok me moj ‘suigrač’ – sin pokušavao uhvatiti za noge. Kad smo nakratko predahnuili, prišla mi je djevojčica i zbunjeno me upitala: ‘A vi ste mama?’ Potvrдно sam odgovorila, a ona je na to tužno i pomalo iznenađena mojim odgovorom nastavila: ‘Moja mama to ne zna...’

Biti mama – moja najdraža amaterska uloga

► Maja Keš
Učiteljski fakultet u Rijeci

Kako se tijekom studija snaći u ulozi supruge i majke i kako ih pomiriti s ostalima koje igramo, osobito u životu djeteta? Jesu li kompetencije koje dobivamo na kolegijima Učiteljskog fakulteta dobrodošle i u ovim životnim ulogama? Na ova pitanja odgovorila je Maja Keš, majka koja je donedavno bila studentica Učiteljskog fakulteta u Rijeci.

od vrtića do fakulteta

Sada koristim priliku priznati da sam taj oblik 'igre', koji je s vremenom na vrijeme potreban i djetetu i roditelju, 'ukrala' iz studentskih dana. Naime, ne tako davno studirala sam razrednu nastavu na Učiteljskom fakultetu u Rijeci i još kao bruošica postala sam majka i supruga. Društvene uloge koje sam do tada imala su se umnogostručile, no ni od jedne nisam odustala iako su gotovo sve (studentica, supruga, majka, kćer, sestra, prijateljica...) od mene zahtijevale puno ulaganja, davanja, strpljenja. Nebrojeno puta dolazilo je do konflikata među svim tim mojim ulogama. Bila sam amaterka u svakom pogledu: majka – amaterka, studentica – amaterka, supruga – amaterka... Neiskustvo je činilo svoje, no nisam odustajala – naprotiv, uspjela sam sve uloge uskladiti i pronaći određenu ravnotežu među njima. Kako su roditeljsko i učiteljsko zvanje relativno srodni i bliski, jer u suštini koriste slične metode u svrhu postizanja sličnog cilja, studiranje na ovom fakultetu neizravno je utjecalo na moje roditeljstvo. Bila sam otvorena i spremna za 'učenje roditeljstva' i iz tog su me razloga neki kolegiji svojim sadržajem oplemenili kao roditelja. Upravo ta latentna funkcija fakulteta ovakvog profila, koju sam 'iskorištavala' za usavršavanje vlastitog roditeljstva, pomakla me iz pozicije 'roditelja – amatera'. Kako se iz tjedna u tjedan razvija plod kroz trudnoću? Što mogu očekivati u pogledu emocionalnog, kognitivnog i socijalnog razvoja djeteta? Koje metode odgoja koristiti? Kako nenasilno riješiti sukob s djetetom? Kako prepoznati i poticati djetetovu darovitost? Kada započeti s učenjem pisanja i čitanja? Koji sport odabrati za dijete? Kako započeti s 'malom matematikom'? Kolika je važnost igre u dječjem razvoju? Kako razvijati dječju kreativnost? Kako razvijati ekološku svijest od malih nogu? Kada nagrađivati dijete? Kada kažnjavati i kojim intenzitetom? Ovo je samo mali dio pitanja na koja sam studirajući dobila odgovore. Ni ne znam koliko bi mi prostora trebalo za ispisati sva pitanja

na koje sam tražila odgovore utajući time svoju glad za informacijama o roditeljstvu. No, jesam li koristila dobiveno teorijsko znanje u odgoju vlastitog djeteta? Naravno da jesam. I danas ga koristim, jer svaki osmijeh koji vidim na licu mog djeteta kad se 'otkvačimo', kad sviramo, pišemo, čitamo, promatramo... kad se igramo, razgovaramo, kad se ljutimo - diploma je koja mi kao roditelju doista puno znači. Učiteljski fakultet definitivno je najkorisniji fakultet za usavršavanje roditeljstva, ako znate uočiti sve bitne sadržaje koji mogu poboljšati vašu roditeljsku ulogu i primijeniti ih na vlastito roditeljstvo.

Pred novim izazovima

Nedugo nakon što sam postala majka i supruga, konflikti između nekih uloga koje sam 'igrala' postajali su sve očitiji i sve teže rješivi, tako da sam uskoro postala i samohrana majka. U procesu razvoda braka, u nekoliko situacija poželjela sam pohađati i Pravni fakultet, no nakratko, jer opet bih pomislila na osmijeh, sreću i dobrobit djeteta i nekako mi je ovaj koji sam pohađala puno više značio i u tim trenucima. Samohrana majka? Kako se pak s tim nositi? I opet sam bila amaterka: samohrana majka – amaterka, s osnovnom mišlju u glavi: 'Što će mom djetetu otac kad je takav, takav i takav?' Kako bih osvijestila koliko je važna uloga oca u odgoju djeteta i koliko su neprocjenjivi trenuci koje otac provodi s djetetom, za temu svog diplomskog rada odabrala sam upravo *Emancipaciju očinstva*.

Upravo taj završni, diplomski ispit na ovom fakultetu u potpunosti je promijenio stavove i mišljenja mene kao samohrane majke i osvijestio me u pogledu neophodnog i veoma bitnog sudjelovanja oca u odgoju djeteta. I danas ni u jednom segmentu ne smatram da otac mog djeteta lošije odgaja naše dijete ili da brine o njemu lošije od mene, nego sam uvjeren da to samo čini drukčije, a upravo ta različitost potrebna je djetetu, jer ma koliko jedan

otac ili jedna majka bili svestrani, nikada ne mogu zamijeniti onog drugog/drugu u specifičnim doprinosima koje daju svom djetetu. Sada znam da je za kvalitetno i suvremeno roditeljstvo potrebno dvoje, od začeca pa nadalje, u svim fazama i aspektima dječjeg razvoja i odrastanja. Pritom nije važno radi li se o potpunoj ili jednoroditeljskoj obitelji. Današnja bi se suvremena obitelj i roditeljstvo trebali temeljiti na tzv. ravnopravnom dostojanstvu (Ljubetić, 2006. prema Jull, 1996.) koje počiva na dva uporišta. Prvo se odnosi na sve veću društvenu, političku i gospodarsku ravnopravnost između žena i muškaraca, a drugo na uvjerenju kako muškarci kao očevi trebaju djelatno podijeliti odgovornost sa ženama za svakodnevno vođenje doma te biti emocionalno uklopljeni u obitelj i preuzeti aktivnu ulogu u skrbi za djecu.

Smatram, kada bi se *ravnopravno dostojanstvo* nastavilo primjenjivati i u procesu razvoda braka i samohranog roditeljstva i kada bi se suvremenom roditeljstvu težilo svakodnevnim 'učenjem' i usavršavanjem, prvenstveno komunikacije u međuljudskim odnosima, uvelike bi se djeci olakšao traumatičan proces razvoda braka i život s jednim roditeljem. Upravo je kontinuitet zajedništva očinstva i majčinstva u svim fazama roditeljstva jedino jamstvo stvarnog suodgovornog roditeljstva, ravnopravnog položaja oca i majke u pravima i obvezama naspram djeteta i u ovakvim situacijama. Ove spoznaje sam uspjela dokučiti zahvaljujući upravo diplomskom radu na fakultetu. Primjenjujem li ih u vlastitom samohranom roditeljstvu i odnosu s bivšim suprugom? Naravno. Kako znam da je ispravno? Osmijeh mog djeteta mi je mjerilo. Sada, kad nisam više studentica, pokušavam se i dalje usavršavati u roditeljskoj ulozi. Puno pitam, čitam, informiram se... još uvijek nisam postala profesionalka, ali nikada ni neću; takvi profi-roditelji, samohrani ili ne, ne postoje... Ali učim i dalje, zajedno s djetetom. I opet s osmijehom mogu reći: spremna sam za nove izazove i želim i dalje učiti.